

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI
TRƯỜNG THPT PHÙNG KHẮC KHOAN
- THẠCH THẤT

ĐỀ CHÍNH THỨC

KỲ THI CHỌN HSG CẤP TRƯỜNG
KHỐI 10, 11 - NĂM HỌC 2024-2025
ĐỀ THI MÔN: NGỮ VĂN – LỚP 10

Thời gian làm bài 150 phút
(không kể thời gian giao đề)
(Đề thi gồm 01 trang)

Số báo danh:.....Họ và tên.....

Câu 1. (8,0 điểm)

Ngày 21/5/2023, chương trình *Cát cánh tháng 5* của VTV với chủ đề *Chuyển mình để bứt phá* đã chia sẻ câu chuyện về anh Lê Yên Thanh – một trong *Under 30 năm 2021* của tạp chí Forbes Việt Nam. Sau khi tốt nghiệp Khoa Công nghệ Thông tin, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, Yên Thanh đã nhận được lời đề nghị ở lại làm việc cho Google với mức lương 6.000 USD/tháng (tương đương 130 triệu đồng/tháng ở thời điểm đó). Nhưng anh đã bỏ qua cơ hội này, quyết định từ bỏ những điều mình đang có, về nước khởi nghiệp với dự án BusMap. Anh đã chấp nhận những khó khăn trong quá trình *chuyển mình*. Có những lúc tưởng chừng thất bại, nhưng sau 6 năm, bằng sự kiên trì và cố gắng, anh đã thành công. Ứng dụng BusMap đã có mặt tại 6 tỉnh, thành phố lớn, giúp người dùng có thể sử dụng các phương tiện giao thông công cộng tiện lợi, nhanh chóng và tiết kiệm.

Từ câu chuyện về anh Lê Yên Thanh, hãy viết một bài văn bày tỏ những suy nghĩ của anh/chị về sự cần thiết phải *chuyển mình để bứt phá*.

Câu 2. (12,0 điểm)

“ *Thơ ra đời cốt để nói những điều tinh vi nhất, sâu kín nhất, mong manh nhất, mơ hồ nhất của tâm hồn con người*” (Nguyễn Đăng Mạnh)

Bằng trải nghiệm văn học của bản thân, anh/ chị hãy làm sáng tỏ nhận định trên.

-----HẾT-----

(Thí sinh không sử dụng tài liệu, cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI
TRƯỜNG THPT PHÙNG KHẮC KHOAN
- THẠCH THẮT

KỲ THI CHỌN HSG CẤP TRƯỜNG
KHỐI 10, 11 - NĂM HỌC 2024-2025
HD CHẤM ĐỀ THI
MÔN: NGỮ VĂN – LỚP 10
Thời gian làm bài 150 phút
(không kể thời gian giao đề)

HƯỚNG DẪN CHẤM CHO ĐỀ CHÍNH THỨC
(Gồm 04 trang)

A. Hướng dẫn chung

1. Đề yêu cầu kiểm tra năng lực viết bài NLXH, NLVH, đòi hỏi thí sinh phải huy động những hiểu biết về đời sống xã hội, vận dụng tốt kiến thức về LLVH, TPVH, kỹ năng tạo lập văn bản và khả năng cảm thụ văn chương của mình để làm bài. Thí sinh được bày tỏ quan niệm riêng, nhưng phải chân thành nghiêm túc, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội.
2. Giám khảo cần nắm vững Hướng dẫn chấm để đánh giá tổng quát bài làm của thí sinh, tránh đếm ý cho điểm. Do đặc trưng của môn Ngữ văn nên cần chủ động, linh hoạt trong quá trình chấm. Bài làm của thí sinh cần được đánh giá tổng quát, tôn trọng ý tưởng đúng của người viết.
3. Chỉ cho điểm tối đa khi thí sinh đạt cả yêu cầu về kỹ năng, kiến thức. Bài được chấm theo thang điểm 20, lẻ đến 0,5; không làm tròn số.
4. Thí sinh có thể có cách nhìn nhận về vấn đề theo quan điểm riêng, có những cách làm khác, nhưng lý luận phải chặt chẽ, lí lẽ thuyết phục, căn cứ xác đáng và theo đúng yêu cầu của đề. Khuyến khích những bài sáng tạo về nội dung lẫn hình thức.

B. Hướng dẫn cụ thể

Câu 1: (8,0 điểm)

Nội dung	Điểm
1. Bảo đảm cấu trúc bài NLXH (có đủ 3 phần mở, thân, kết bài, chặt chẽ, gắn kết).	0,5
2. Triển khai vấn đề hợp lí, hiệu quả	7,0
a. Hiểu được nội dung của câu hỏi: - Cần lí giải được: + “ <i>Chuyển mình</i> ”: là quá trình thay đổi hoặc phát triển đáng kể về tư duy và cảm xúc, hành vi của một con người. + “ <i>Bứt phá</i> ”: là sự thay đổi lớn lao, mang tính đột phá hơn, một sự phát triển vượt bậc hơn. - Câu chuyện về anh Lê Yên Thanh đã đem đến thông điệp cần phải chuyển mình để tạo sự bứt phá cho bản thân.	1,5

b. Bàn luận Vận dụng các thao tác lập luận, kết hợp hiểu biết xã hội và trải nghiệm của bản thân, thí sinh bàn luận, làm rõ một số nội dung cơ bản sau: – <i>Quy luật vận động và phát triển</i>: Bất cứ sự phát triển nào cũng cần có sự chuyển mình thay đổi. Ngày hôm sau là sự thay đổi so với ngày hôm trước. Bất cứ sự đứng yên nào cũng là dấu chấm hết cho số phận của chính nó. – <i>Sự chuyển mình đem đến nhiều ý nghĩa tích cực cho cá nhân và cho xã hội</i>: + Chuyển mình là tiền đề để sáng tạo, kiến tạo những giá trị mới mẻ và tốt đẹp cho bản thân và cho xã hội. + Chuyển mình giúp con người phát hiện được những khả năng tiềm ẩn, bứt phá để trở thành phiên bản tốt nhất. + Chuyển mình tạo cơ hội để con người thực hiện ước mơ và thành công trong cuộc sống. – Cuộc sống hiện đại với nhiều đổi thay, buộc con người, đặc biệt là người trẻ cần chuyển mình để thích ứng và không bị bỏ rơi lại phía sau. – Câu chuyện của anh Lê Yên Thanh như một lời động viên, nhắc nhở mỗi người về sự cần thiết phải chuyển mình. Hành trình chuyển mình không hề đơn giản, đòi hỏi con người phải luôn cố gắng nỗ lực không ngừng, kiên trì bền bỉ với mục tiêu mình đã chọn. – Phê phán những người thụ động, ỷ lại, dựa dẫm không dám thay đổi. – Tuy nhiên, chuyển mình không có nghĩa là phủ nhận hoàn toàn những giá trị cũ, những giá trị vững bền. Chuyển mình cần học hỏi những giá trị truyền thống để phát huy và kiến tạo những giá trị mới. Không phải bất cứ sự thay đổi nào cũng có ý nghĩa tích cực. Chuyển mình cũng cần đúng lúc, đúng chỗ, phù hợp với bản thân và xã hội.	3,5
c. Chứng minh Thí sinh mở rộng liên hệ với những hiện tượng, sự việc trong đời sống cá nhân và xã hội để làm sáng tỏ.	1,0
d. Rút ra bài học - Mỗi người cần nỗ lực, cố gắng trau dồi tri thức, phẩm chất để có thể tạo sự bứt phá cho bản thân. - Hành trình chuyển mình không hề đơn giản, mỗi người hãy biết yêu thương, gắn kết với mọi người để cùng tạo nên sự chuyển mình lớn lao, cao cả, đáng trân trọng.....	1,0
3. Diễn đạt chính xác, giàu hình ảnh, văn có cảm xúc; sáng tạo trong lập luận, trình bày...	0,5

Câu 2: (12,0 điểm)

Nội dung	Điểm
1. Bảo đảm cấu trúc bài NLVH (có đủ 3 phần mở, thân, kết bài, chặt chẽ, gắn kết)	0,5
2. Triển khai vấn đề hợp lí, hiệu quả	10,5
a. Hiểu nội dung ý kiến: - Hiểu và lí giải được: + Cách nói “ <i>Thơ ra đời cốt để</i>” nhằm nhấn mạnh, coi trọng nhiệm vụ trước tiên, sứ mệnh riêng của thơ ca. Thơ ca không chỉ phản ánh hiện thực cuộc sống mà còn hướng vào khám phá, diễn tả những cung bậc, sắc thái phức tạp, bí ẩn nhưng cũng đầy diệu kì của thế giới tâm hồn con người. + “ <i>Những điều tinh vi nhất, sâu kín nhất, mong manh nhất, mơ hồ nhất của tâm hồn con người</i>”: Đó là những cung bậc, sắc thái tâm sự, nỗi niềm có thực của tâm hồn con người nhưng lại vô cùng tinh vi, sâu kín, mơ hồ, rất khó nắm bắt cũng như diễn tả. => Khẳng định đặc trưng của thơ ca: Ngoài chức năng phản ánh hiện thực, thơ ca chú trọng khám phá, đào sâu thế giới nội tâm phong phú, những cảm xúc mãnh liệt, những biến thái tinh vi trong tâm hồn con người. b. Bàn luận. - Người làm thơ là người có phẩm chất, tố chất riêng: Một trái tim đa cảm, nhạy cảm, một tâm hồn tinh tế để “ <i>lắng nghe và thấu hiểu</i>” mọi rung động tinh vi, tinh tế, mong manh nhất của thế giới tâm hồn con người, tạo vật. Phải có trí tưởng tượng bay bổng, có kho từ vựng dồi dào...để diễn tả chân xác, tài tình mọi trạng thái, tình cảm phức tạp của tâm hồn con người. - Chỉ ra đặc trưng, nhiệm vụ riêng của thơ ca, GS Nguyễn Đăng Mạnh đồng thời đã xác định đúng lí do, cắt nghĩa thuyết phục sự tồn tại của thơ ca trong đời sống tinh thần của nhân loại. - Nhờ những vần thơ, trang thơ như thế, thơ ca và nhà thơ đã góp phần nuôi dưỡng, bồi đắp tâm hồn con người, làm cho thế giới nội tâm con người trở nên phong phú, giàu có, tinh tế, nhạy cảm hơn. - Ý kiến đã chạm đến chiều sâu cần thiết của hiện thực đời sống, hướng đến đích cuối cùng của mọi nghệ thuật chân chính. b. Làm sáng tỏ vấn đề - HS cần bao quát dẫn chứng trong phạm vi từ thơ ca dân gian đến thơ ca của nền văn học viết, thơ ca dân tộc và thơ ca nước ngoài nhưng vẫn đảm bảo trọng tâm. - HS chọn được những câu thơ thể hiện khả năng khám phá, diễn tả những điều tinh tế nhất, sâu kín nhất, mong manh nhất, mơ hồ nhất trên các phương diện: + Rung động trước tạo vật + Rung động tâm hồn trong tình yêu. + Cảm xúc tinh nhạy với những biến cố cuộc đời... (<i>Chiều sâu nỗi buồn, niềm vui, khổ đau, bất hạnh, hạnh phúc, nhớ thương...</i>)	1,5 3,0 4,0

- Trong mỗi dẫn chứng cần làm rõ: Người viết đã khám phá, diễn tả được những sắc thái tâm hồn, tình cảm nào và biểu hiện nó bằng những phương tiện nghệ thuật độc đáo nào? c. Bàn luận, mở rộng vấn đề. - “<i>nói những điều tinh vi nhất, sâu kín nhất, mong manh nhất, mơ hồ nhất của tâm hồn con người</i>” không chỉ đặt ra yêu cầu: Người làm thơ phải luôn “<i>mở hồn ra mà đón lấy tất cả những vang động của đời</i>” trong đó có âm vang của hồn người, có khả năng sống sâu với đời, với người mà còn đòi hỏi nhà thơ phải biết lựa chọn những yếu tố hình thức, phương tiện nghệ thuật phù hợp, đặc địa, độc đáo để thể hiện. - Phê phán quan niệm quá coi trọng yêu cầu, nhiệm vụ phản ánh hiện thực bề ngoài của thơ, biến thơ thành công cụ minh họa cho đường lối, chính sách một thời “<i>Thơ là hiện thực, thơ là cuộc đời, thơ còn là thơ nữa</i>”.	2,0
3. Dẫn đạt chính xác, giàu hình ảnh, văn có cảm xúc; sáng tạo trong lập luận, trình bày...	(1,0)

-----**HẾT**-----